

Jaarverslag

RMC/ Kwalificatieplicht jaarverslag
schooljaar 2022-2023 Regio Valleï

najaar 2023

RMC subregio Valleï

Ede – Renswoude – Rhenen – Scherpenzeel – Veenendaal - Wageningen

Inhoud

Inleiding	5
1. De uitvoering van de Kwalificatieplicht en RMC in de regio Vallei	6
1.1 Kwalificatieplicht en RMC - wetgeving	6
1.2 Wat doet het Team van Kwalificatieplicht en RMC	7
1.3 Melden van verzuim en uitschrijvingen	8
1.4 Samenwerkingsrelaties	9
2. Regio Vallei in cijfers	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Verzuim 18- in de regio Vallei	11
2.3 Verzuim 18+ in de regio Vallei	16
2.4 Uitschrijvingen zonder startkwalificatie	18
2.5 Oud vsv'ers	20
2.6 Voortijdig schoolverlaters volgens DUO	22
2.7 Jongeren in een kwetsbare positie (JKP)	24
3. Doorkijk schooljaar 2023-2024	26

Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag RMC/Kwalificatieplicht van het schooljaar 2022 - 2023 voor de RMC regio Vallei¹. Deze regio bestaat uit de gemeenten Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. Regio Vallei is onderdeel van RMC regio Eem en Vallei met als contactgemeente Amersfoort.

Dit jaarverslag geeft inzage in de activiteiten met betrekking tot de uitvoering van de Kwalificatieplicht en RMC in de regio Vallei over schooljaar 2022-2023. De collega's van Kwalificatieplicht en RMC zetten zich elke dag in om schoolverzuim en thuiszitten tegen te gaan, schooluitval te voorkomen en jongeren te begeleiden naar een positieve, zelfstandige toekomst. Afgelopen schooljaar was het eerste volledige schooljaar waarin er geen coronamaatregelen golden.

¹ RMC staat voor Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten

1. De uitvoering van de Kwalificatieplicht en RMC in de regio Vallei

1.1 Kwalificatieplicht en RMC - wetgeving

Kwalificatieplicht

Jongeren tussen de 16 en 18 zijn kwalificatieplichtig. Dit houdt in dat zij een startkwalificatie moeten halen. Een startkwalificatie is een diploma op Havo-, Vwo-, of mbo niveau 2 of hoger. Voor jongeren uit het speciaal- of praktijkonderwijs geldt een uitzondering op de kwalificatieplicht. De kwalificatieplicht valt onder de Leerplichtwet.

De kwalificatieplicht geldt niet als:

- Een jongere een schooldiploma of getuigschrift van de praktijkschool heeft behaald. Hij/zij kan dan een programma volgen dat past bij zijn/haar niveau;
- Een jongere op een speciale school zit omdat hij/zij zeer moeilijk leert of een verstandelijke of een lichamelijke beperking heeft;
- Een jongere op grond van de Leerplichtwet een vrijstelling van de plicht tot inschrijving op een school heeft gekregen.

Jongeren die vallen onder de kwalificatieplicht hebben meer eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de verplichting om naar school te gaan, dan de groep die valt onder de leerplicht.

RMC

Jongeren die 18 jaar of ouder zijn, geen startkwalificatie hebben en geen opleiding volgen zijn voortijdig schoolverlaters. Zij vallen onder de RMC wet. De RMC-regio's moeten ervoor zorgen dat er een regionaal netwerk van scholen en andere instellingen en organisaties is om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en te bestrijden. De RMC-functie omvat de volgende taken (vastgelegd in wetgeving):

- een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben;
- benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleidend naar school, naar werk of een combinatie daarvan;
- samen met scholen, instellingen en organisaties een regionaal programma opstellen voor de periode van 4 jaar, met daarin maatregelen ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongerentussen de 12 en 23 jaar;
- monitoren van jongeren met een getuigschrift van het praktijk- of het speciaal onderwijs, dan wel een diploma van een entree opleiding;
- het maken van afspraken met ketenpartners over begeleiding en ondersteuning naar opleiding, (leer)werk of dagbesteding.

1.2 Wat doet het Team van Kwalificatieplicht en RMC

Kwalificatieplicht

De regionale formatie voor de uitvoering van de kwalificatieplicht is 2,0 fte. Dit zijn leerplichtambtenaren (we noemen ze voortaan lpa's mbo) die zich specifiek bezighouden met de aanpak van verzuim en dreigende uitval van studenten van 16 en 17 jaar in het mbo die staan ingeschreven en wonen in de RMC-regio.

De lpa's mbo zijn voor alle deelnemende gemeenten beëdigd, en bevoegd. Tevens beschikken zij over een discretionaire bevoegdheid als het gaat om het beoordelen van een verzoek tot vrijstelling. De lpa's mbo beschikken over een onderzoeksplicht om de reden van het vermoedelijk ongeoorloofd verzuim te achterhalen. Tevens hebben zij een signalerende, toezichthoudende en bemiddelende rol.

RMC

Jongeren van 18 tot 23 jaar uit het vo en mbo die verzuimen of (dreigen) uit (te) vallen worden door de school aangemeld bij het RMC. De regionale formatie hiervoor is 1,8 fte. De consulent RMC benadert de jongeren en informeren en adviseren hen richting opleiding of werk. Ze kunnen ook begeleidingstrajecten uitvoeren als daar behoefte aan is. Soms verwijst het RMC door naar een ander traject (bijv. via gemeente of hulpverlening). Het accepteren van begeleiding is voor deze jongeren op vrijwillige basis. De RMC-coördinator richt zich op de samenwerking in de regio om voor alle jongeren goede ondersteuning en een passende opleiding of (leer)werkplek te realiseren.

Administratieve ondersteuning

Voor de registratie en verwerking van de meldingen en het aanschrijven van jongeren worden de lpa's mbo en de consulenten RMC ondersteund door een administratief medewerker. Sinds 1 augustus 2015 is de administratie van leerplicht en RMC geregionaliseerd en ondergebracht bij de gemeente Veenendaal. De uitvoering van Kwalificatieplicht en RMC wordt gefinancierd door de landelijke RMC rijksbijdrage, beheerd door contactgemeente Amersfoort.

1.3 Melden van verzuim en uitschrijvingen

Bij verzuim

Scholen zijn verplicht ongeoorloofd verzuim van jongeren zonder startkwalificatie bij het DUO² verzuimloket te melden als een leerling/student 4 lesweken na elkaar in totaal 16 uren les- of praktijktijd afwezig is. Het verzuimloket van DUO geeft de melding door aan de gemeente waar de jongere woonachtig is. De lpa mbo of RMC consulent onderzoekt de zaak. Als het spijbelen komt door problemen thuis of in de persoonlijke situatie van de jongere probeert de lpa mbo of RMC consulent hulpverlening of begeleiding in te zetten.

Tevens komen er ook preventieve meldingen via DUO binnen. Een preventieve melding is een melding van verzuim, minder dan de wettelijke termijn van 16 uur in 4 weken (sprokkelverzuim). Om werken binnen het wettelijk kader toch mogelijk te maken wordt aan scholen gevraagd deze studenten in die gevallen te melden via DUO, zodat de lpa mbo met ouders en studenten in gesprek kan gaan. In die gevallen vindt er vaak een gesprek op school plaats tijdens het preventieve spreekuur van de lpa mbo.

Jongeren die 18 jaar of ouder zijn en verzuimen worden door de RMC consulent opgeroepen voor een gesprek; een huisbezoek is ook mogelijk.

² DUO staat voor Dienst Uitvoering Onderwijs, een uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van OCW

Bij (dreigende) uitschrijvingen

Jongeren van 18 jaar of ouder die worden uitgeschreven en geen startkwalificatie hebben worden door de scholen via DUO gemeld bij het RMC. Deze jongeren krijgen vervolgens een brief van het RMC met daarin de vraag wat ze nu doen en indien ze niet aan het werk zijn of op school zitten het aanbod om gebruik te kunnen maken van begeleiding vanuit het RMC. Als een jongere niet binnen 2 weken reageert, volgt vaak een huisbezoek door een RMC consulent. Is er geen contact te krijgen met een jongere, dan wordt nagegaan of op een andere manier informatie over betreffende jongere kan worden ingewonnen. Na registratie in het leerplicht- en RMC systeem wordt de casus afgesloten. Mocht een jongere zich later alsnog melden, dan is begeleiding altijd mogelijk. Bij het RMC kunnen ook jongeren gemeld worden die al eerder dan het lopende schooljaar zijn uitgevallen.

Jongeren die zonder startkwalificatie worden uitgeschreven en gemeld worden bij het RMC hoeven niet per definitie voortijdig schoolverlater te worden. Een deel van de jongeren schrijft zich, al dan niet met begeleiding vanuit het RMC, weer bij een opleiding in.

1.4 Samenwerkingsrelaties

Samenwerking met de onderwijsinstellingen

De aanpak van verzuim en dreigende uitval ligt primair bij scholen. Vo- en mbo-instellingen zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren, bewaken en monitoren van de verzuimaanpak. Mbo's in de regio hebben verzuimcoördinatoren waar goede contacten mee zijn opgebouwd. Correcte en volledige meldingen (met verzuimverleden) blijven een punt van aandacht. De lpa's mbo en consulenten RMC sluiten in principe aan bij de zorg adviesteam overleggen van de grootste mbo-instellingen in de regio. Jongeren met verzuim of andere problematiek komen dan tijdig in beeld. Jongeren van boven de 18 jaar die een negatief studieadvies krijgen van het mbo of die uitstroomprofiel werk hebben (bijv. vanuit het speciaal onderwijs), kunnen in het kader van de participatiewet bij het vinden van werk ondersteund worden door de gemeente. Tevens worden de jongeren boven de 18 jaar geïnformeerd over de mogelijkheden met betrekking tot een werk/leertraject, dagbesteding of uitkering. Voor jongeren die onder de kwalificatieplicht vallen wordt er gekeken of er een maatwerktraject aangeboden kan worden wat passend is. Het team van kwalificatieplicht en RMC heeft hierin een doorverwijzende rol naar de ketenpartners om gezamenlijk naar passende mogelijkheden te zoeken. Tevens houdt het team preventieve spreekuren voor leerlingen met beginnend verzuim (ongeveer 8-9 uur verzuim) op scholen. Sommige jongeren volgen een mbo-opleiding

buiten de regio en ook dan kan er sprake zijn van verzuim of schooluitval. De contacten met andere mbo-instellingen in de regio (o.a. Arnhem, Utrecht en Amersfoort) zijn ook goed, maar minder frequent en op individuele basis (geen standaard overlegmoment).

Samenwerking met andere partners

Het netwerk van de lpa's mbo en RMC consulenten is breed. Er waren het afgelopen jaar naast de contacten met scholen korte lijnen met veel regionale instanties, zoals met de CJG's en ST's, zorgpartners, afdelingen Werk, Participatie & Inkomen, Arbeidsmarktregio (AMR), Jeugdbescherming Gelderland/Utrecht en justitiële organisaties in o.a. het Veiligheidshuis. Tevens zijn er contacten opgebouwd met lokale organisaties en overlegvormen in de regiogemeenten. Er wordt voortdurend tijd en energie geïnvesteerd om aansluiting te behouden bij de continue veranderende lokale zorgstructuren en de medewerkers bij de verschillende afdelingen van de gemeenten en hun doelgroepen.

Overdracht van KP naar RMC

Jongeren die bijna 18 jaar zijn en in begeleiding zijn bij de leerplichtambtenaar uit een van de regiogemeenten of bij de lpa mbo, worden overgedragen aan de RMC consulent. Er is sprake van een warme overdracht. De begeleiding gaat door, al is die op vrijwillige basis vanaf 18 jaar. Jongeren die een vrijstelling voor onderwijs hebben gekregen, of jongeren waarvoor een alternatief leerplichttraject beter is dan volledig naar school te gaan, kunnen overgedragen worden naar de gemeente. Op die manier kan al in een vroeg stadium begeleiding naar werk plaatsvinden. We hoeven dan niet te wachten tot de 18e verjaardag.

2. Regio Valleï in cijfers

2.1 Inleiding

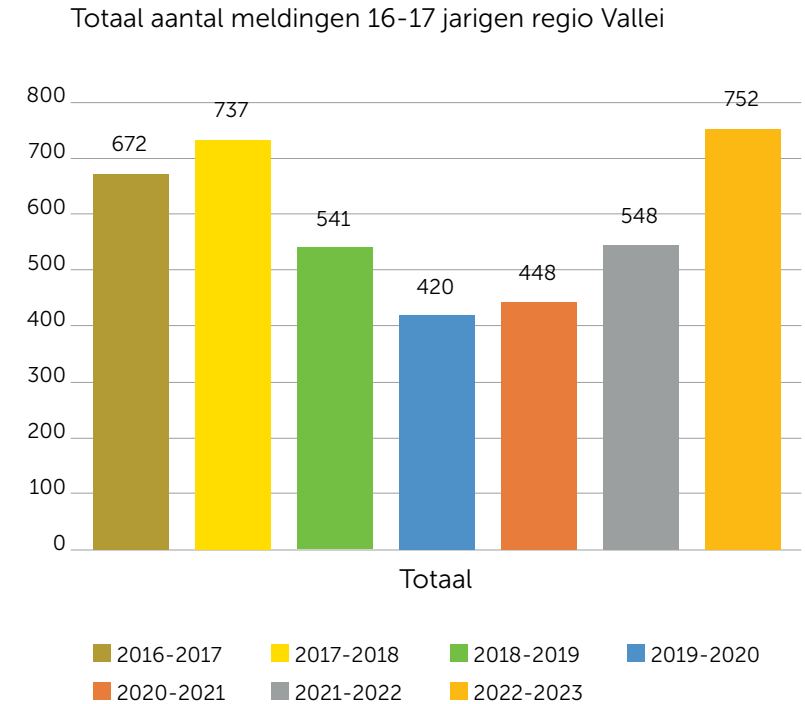
We beginnen met de weergave van de verzuimcijfers. We hebben het over meldingen en over uniek gemelde jongeren. Sommige jongeren worden gedurende een schooljaar namelijk vaker gemeld, ook als ze al in een begeleidingstraject zitten. Bij leerplichtige jongeren die verzuimen moet dat ook. Iedere keer dat een jongere 16 uur verzuimt in 4 weken moet de school daarvan een melding doen bij DUO. Het kan ook zijn dat een jongere bijvoorbeeld aan het begin van het schooljaar verzuim laat zien en later in het schooljaar nog eens. Er vindt dan twee keer een begeleidingstraject plaats. Daarnaast stimuleren we scholen ook om preventief al te melden als er sprake is van licht verzuim of als er zorgen zijn om een leerling. We kunnen dan op tijd actie ondernemen. We geven steeds duidelijk aan of het om meldingen gaat of over unieke jongeren.

2.2 Verzuim 18- in de regio Valleï

Bij verzuim of dreigende uitval van jongeren onder de 18 jaar wordt via DUO een melding gedaan bij het Team Kwalificatieplicht. In schooljaar 2022-2023 zijn er 752 meldingen van verzuim gedaan. Het aantal meldingen fluctueert elk jaar, maar in de schooljaren voor het corona tijdperk ging het ook om behoorlijke aantallen meldingen.

In de corona jaren zagen we een duidelijke flinke afname (zie grafiek 1). Leerlingen moesten digitaal lessen; verzuim werd minder goed bijgehouden; ook omdat niet altijd duidelijk was of leerlingen deelnamen aan een (hele) les via TEAMS of niet.

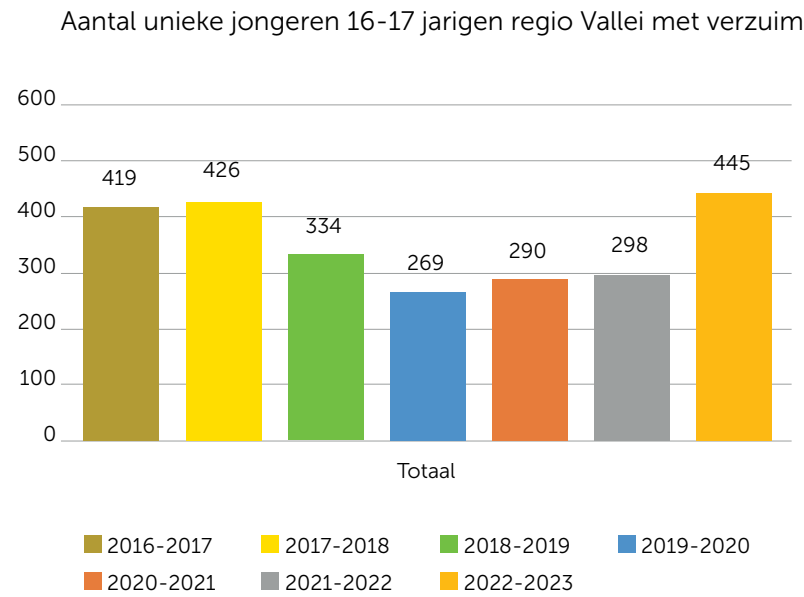
Grafiek 1: Totaal aantal verzuimmeldingen jongeren 18-, regio Vallei over de afgelopen jaren

In het schooljaar Sommige jongeren worden vaker dan een keer gemeld als ze verzuimen. Voor een goed beeld kijken we daarom ook naar het aantal unieke jongeren dat gemeld is. In het afgelopen schooljaar ging het om 445 verschillende jongeren.

In onderstaande grafieken wordt het aantal unieke gemelde jongeren en het aantal unieke jongeren per gemeente weergegeven.

Grafiek 2: Unieke jongeren 16-17 jarigen regio Vallei over de afgelopen jaren

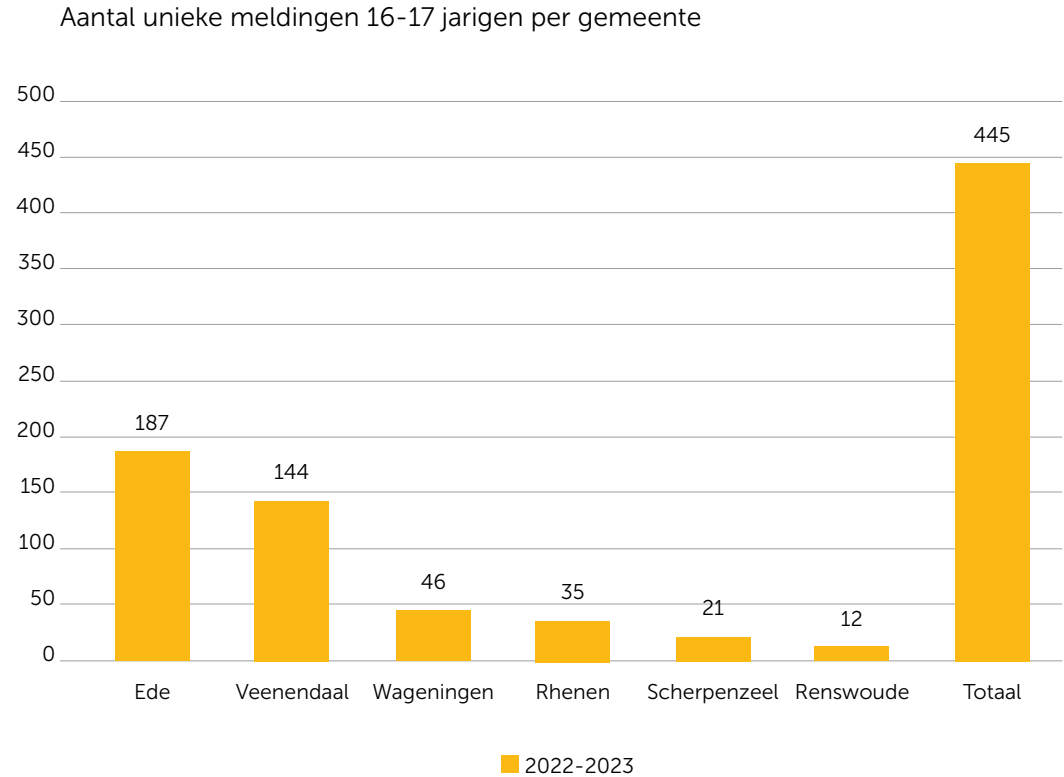

Na een daling van het aantal jongeren met verzuim, zien we in schooljaar 2022-2023 een flinke stijging. We zitten weer op het niveau van de jaren daarvoor. Jongeren moeten na twee jaar met vooral digitaal onderwijs, weer fysiek naar school. Dat betekent weer wennen aan het ritme, vroeg opstaan etc. Dat valt sommige jongeren tegen. Jongeren die verzuimen hebben vaak een verkeerde studiekeuze gemaakt. De lpa's mbo zijn het afgelopen schooljaar veel bezig geweest met maatwerktrajecten. Omdat jongeren nog leerplichtig zijn, mogen ze bij een verkeerde studiekeuze niet de school verlaten. Er werden alternatieven gevolgd (bijv. deels naar school, deels werken bijv. of alleen de kernvakken volgen) om het schooljaar zinvol af te maken.

Verder viel op dat het ziekteverzuim hoger was dan voorgaande jaren (= geoorloofd verzuim). In principe heeft de leerplichtambtenaar dan geen rol, tenzij school zich zorgen maakt om een leerling. Dan kan de leerplichtambtenaar ingeschakeld worden. Dat gebeurde meer dan in de jaren daarvoor. Maar we zagen ook dat de meeste van de leerlingen die met ziekteverzuim in beeld waren bij Kwalificatieplicht het jaar erop een andere studie volgden. Er was waarschijnlijk geen sprake van echt ziekteverzuim. We vermoeden dat het te maken had met een verkeerde schoolkeuze.

Tot slot hebben stakingen in het openbaar vervoer ook een rol gespeeld. Jongeren kwamen daardoor te laat op school. Gebeurt dat een aantal keren achter elkaar en was er al sprake van verzuim, dan kwam men net teveel aan uren schoolverzuim, waardoor een melding bij DUO werd gedaan.

Grafiek 3: Unieke jongeren per gemeente over de afgelopen jaren

In grafiek 3 zien we de verdeling naar gemeente. Ruim 40% van de gemelde 445 jongeren komt uit Ede, ruim 30% uit Veenendaal. De overige 30% komt uit de andere vier gemeenten. Over de afgelopen jaren zien we deze verdeling overigens steeds terug. Dit heeft vooral te maken met het jongeren in de regio. Ongeveer 45% komt uit Ede, de rest uit de andere vijf gemeenten. Die verdeling zien we ook terug in de verdeling van de verzuimmeldingen.

Vrijstelling

In het schooljaar 2022-2023 zijn **4 vrijstellingen afgegeven**. Dat is er 1 meer dan het jaar ervoor. De laatste jaren geven we een beperkt aantal vrijstellingen af. We willen dat jongeren zoveel mogelijk onderwijs volgen. De leerplichtambtenaar kan een vrijstelling afgeven op basis van vijf gronden³. Dat gebeurt niet zomaar. Er is vaak een heel proces aan voorafgegaan en er is altijd een zorgvuldige afweging, waarbij leerling, ouders, school, evt. een werkgever en indien aan de orde de schoolarts nauw betrokken zijn. Als een leerling psychisch, lichamelijk of medisch gezien niet in staat is onderwijs te volgen doet de schoolarts een belastbaarheidsonderzoek. Voor het afgeven van een vrijstelling moet de schoolarts het advies inroepen van een onafhankelijk team van artsen bij de GGD, een zogenaamd 'vrijstellingsteam'. Zij besluiten tot een eventuele vrijstelling. De leerplichtambtenaar stelt vervolgens de brief op richting de ouders. Een vrijstelling kan voor een bepaalde periode worden afgegeven, in het uiterste geval tot aan de 18^e verjaardag.

Proces Verbaal

Er zijn in het schooljaar 2022-2023 **3 processen-verbaal (PV)** opgesteld. In het jaar ervoor waren dat er 2. Het gaat de laatste jaren om hele kleine aantallen. Sinds de hantering van de MAS (2017)⁴ wordt nog meer dan voorheen, gekeken of inzet van hulpverlening mogelijk is of dat volstaan kan worden met een waarschuwing. Pas in het uiterste geval wordt een PV opgesteld.

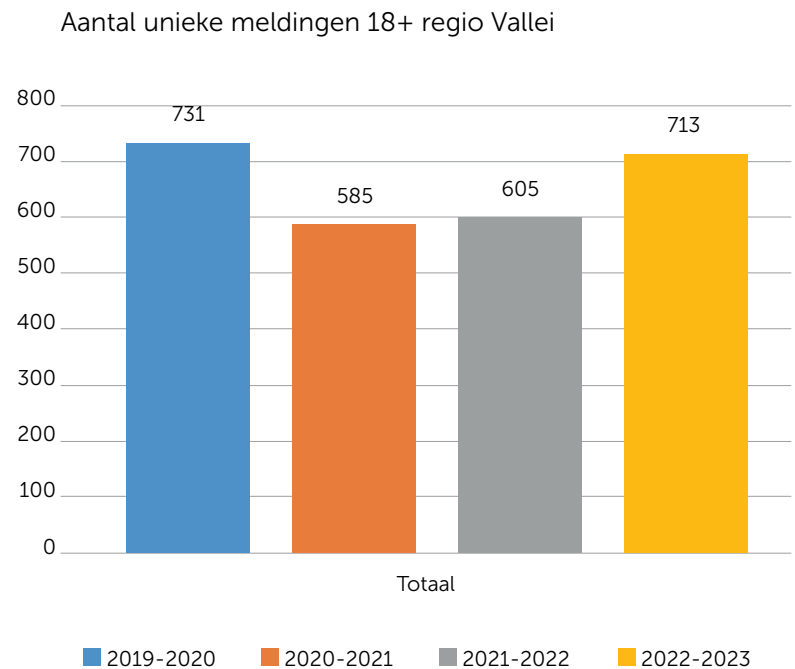
³ https://ingrado.nl//media/files/kennisbank/aanwezigheid_in_het_onderwijs/verzuim_18_min/praktijk_en_instrumenten/9_IGD%2020-0271%20Vrijstelling_V4.pdf

⁴ MAS staat voor methodische aanpak schoolverzuim

2.3 Verzuim 18+ in de regio Vallei

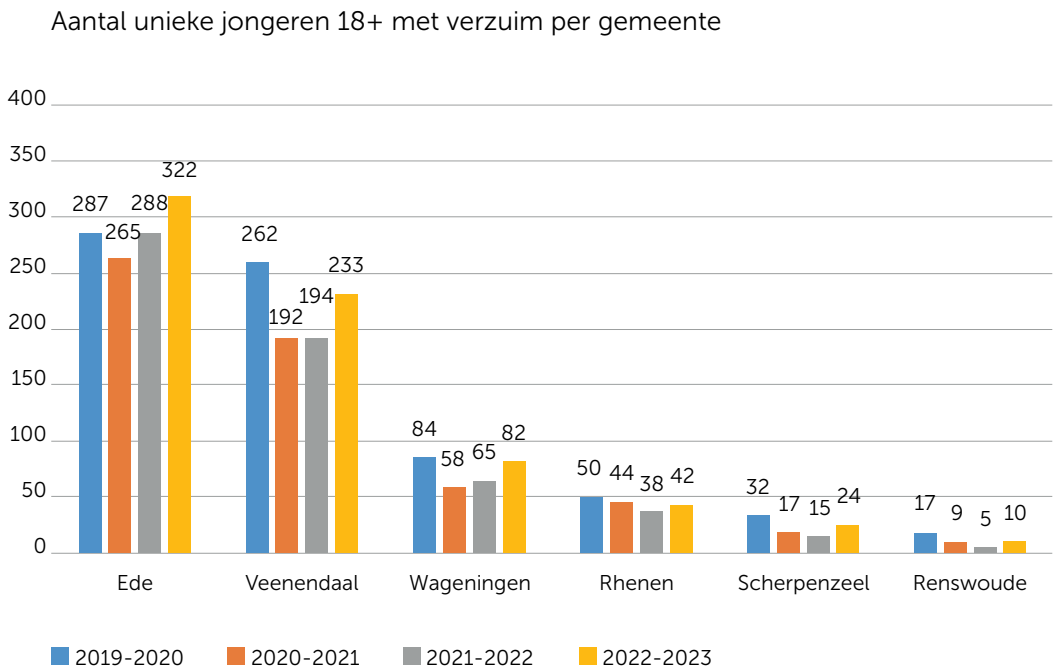
Van de jongeren tussen de 18 en 23 jaar zijn in het schooljaar 2022-2023: 1339 meldingen van verzuim binnen gekomen. Het ging om 713 unieke jongeren. Van sommige jongeren zijn dus twee of meer meldingen gedaan, waar het RMC mee aan de slag ging. De meldingsdiscipline van de ene school is groter dan de andere school wat overigens per jaar ook weer kan verschillen. Als scholen door de onderwijsinspectie zijn aangesproken op het meldgedrag zien we soms ook een toename. Daarom vinden we het ook belangrijk om het aantal unieke jongeren die verzuimen weer te geven. Na twee schooljaren van (gedeeltelijke) lockdowns lijkt het aantal jongeren dat verzuimt weer op het niveau van schooljaar 2019-2020 te zitten

Grafiek 4: Aantal unieke jongeren 18+ met verzuim regio Vallei

Per gemeente ziet de verdeling er als volgt uit:.

Grafiek 5: Aantal unieke jongeren 18+ met verzuim per gemeente over de afgelopen jaren

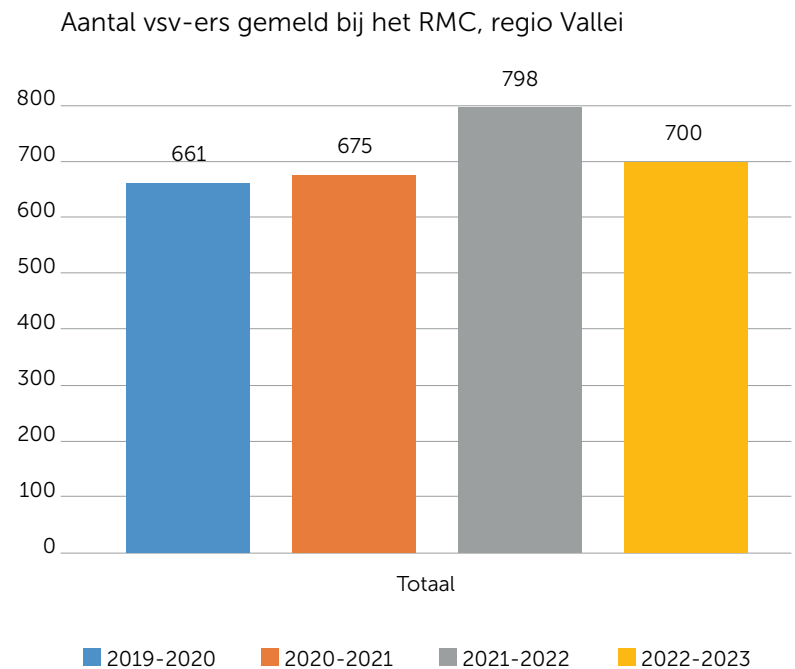
Jongeren die 18 jaar worden en in beeld zijn bij de lpa mbo omdat ze verzuimen, worden overgedragen aan het RMC. Het RMC kijkt samen met de jongere waarom er verzuim is en wat er nodig is om het verzuim te stoppen. De meeste jongeren zetten hun schoolloopbaan voort. Sommigen van deze jongeren worden uiteindelijk voortijdig schoolverlater.

Goed om te benoemen dat het team van Kwalificatieplicht en RMC meer dan voorheen gaten dichtloopt in de aanpak van verzuim en voortijdig schoolverlaten, daar waar scholen juist ook aan zet zijn. De problematiek van jongeren wordt complexer, scholen hebben door personele tekorten de basisondersteuning soms niet op orde of houden zich niet aan de afgesproken werkprocessen in de aanpak van verzuim. Bij verzuim en (dreigend) voortijdig schoolverlaten springen de lpa's mbo en consultants RMC eerder in dan eigenlijk zou moeten. Dit heeft gevolgen voor de werkdruk. Onderwerpen die we ook op beleidsmatig of management niveau moeten gaan bespreken.

2.4 Uitschrijvingen zonder startkwalificatie

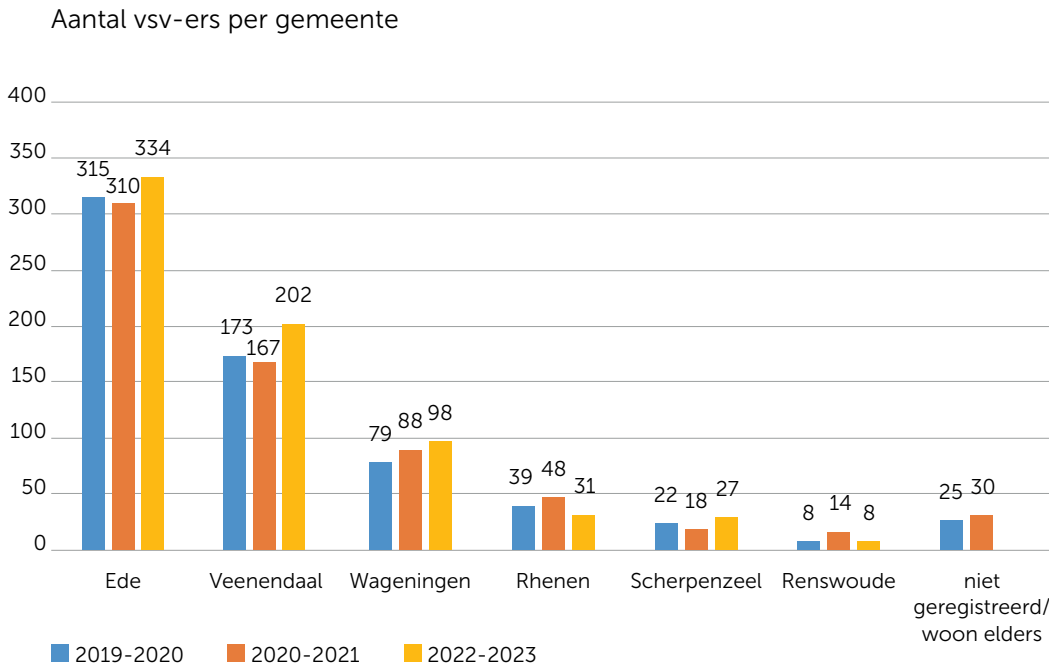
We beperken ons in deze paragraaf tot jongeren die in het schooljaar 2022-2023 uitgeschreven werden zonder startkwalificatie en (via DUO) tot 1 augustus 2023 gemeld zijn bij het RMC. In totaal ging het in de Vallei om 762 meldingen, waarvan 700 unieke jongeren; dat betekent dat sommige jongeren in schooljaar 2022-2023 vaker dan een keer zijn uitgevallen uit het onderwijs. In onderstaande grafiek zijn de voortijdig schoolverlaters over de afgelopen jaren opgenomen.

Grafiek 6: Totaal aantal gemelde vsv-ers uit de regio Vallei, over de afgelopen jaren.

Per gemeente ziet de verdeling er over de afgelopen jaren als volgt uit:

Grafiek 7: Aantal gemelde vsv-ers per gemeente, over de afgelopen jaren (over 2021-2022 waren geen gegevens beschikbaar).

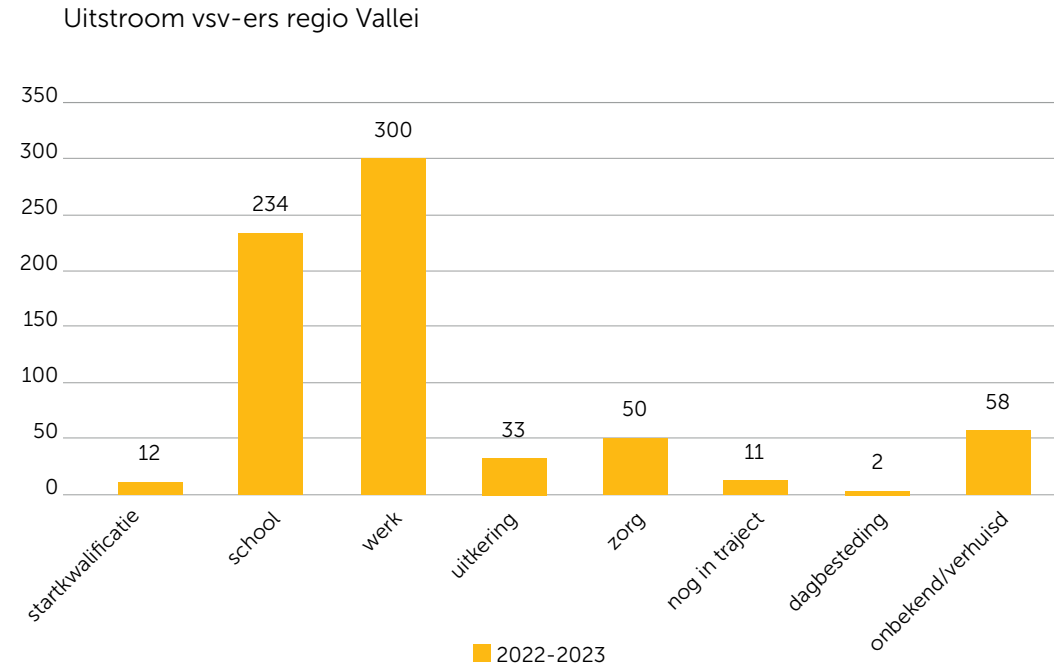

Uitstroom

Wat zijn jongeren gaan doen, nadat ze uitgeschreven waren zonder startkwalificatie en gemeld waren bij het RMC? De verdeling naar 'herplaatsresultaat' over afgelopen schooljaar is in de grafiek 8 weergegeven.

Van de voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) die bij het RMC zijn gemeld zit een groot deel (bijna 80%) op school, heeft werk of heeft alsnog een startkwalificatie behaald, al dan niet door begeleiding door het RMC. Sommige jongeren weten heel goed wat ze willen en schrijven zich weer in of vinden een baan. Andere jongeren worden begeleid door het RMC en vinden dan hun weg. De afgelopen jaren zien we soortgelijke percentages: vanaf 2019-2020 zien we dat 75 tot 80% van de vsv-ers zijn/haar weg vindt naar school of werk. Net als vorig jaar zien we ook nu dat de krappe arbeidsmarkt het aantrekkelijker voor jongeren maakt om aan het werk te gaan voordat de opleiding is afgerond.

Grafiek 8: Uitstroom vsv-ers, verdeling naar 'herplaatsresultaat'

Elk jaar is er ook een percentage dat uit beeld verdwijnt, bijvoorbeeld door een verhuizing of omdat ze geen begeleiding (meer) wensen. Het gaat jaarlijks om ongeveer 5 tot 10%.

2.5 Oud Vsv'ers

Vanaf 1 januari 2021 is het versterken van de aanpak van oud-vsv onderdeel van het reguliere werk van het RMC geworden. De doelgroep bestaat uit jongeren tot 23 jaar en zonder startkwalificatie die op 1 oktober 2022 een jaar of langer niet meer stonden ingeschreven bij een erkende opleiding. In het project zijn ook de jongeren meegenomen die zijn uitgevallen in het voorafgaande schooljaar (2021-2022). Deze jongeren staan nog dicht bij het onderwijs en zijn vaak makkelijker te motiveren weer terug te gaan naar het onderwijs. Doel van de oud-vsv aanpak is alle jongeren in beeld te hebben en voor elke jongere een passend plan gericht op een maximale zelfredzaamheid op de maatschappelijke ladder.

Op peildatum 1 oktober 2022 ging het regionaal om 1.049 jongeren met als label oud-vsv. Deze groep is voorgelegd aan het Inlichtingenbureau⁵. Dit bureau is bij wet gemachtigd om van vsv-ers na te gaan of er sprake is van inkomen uit werk of uitkering.

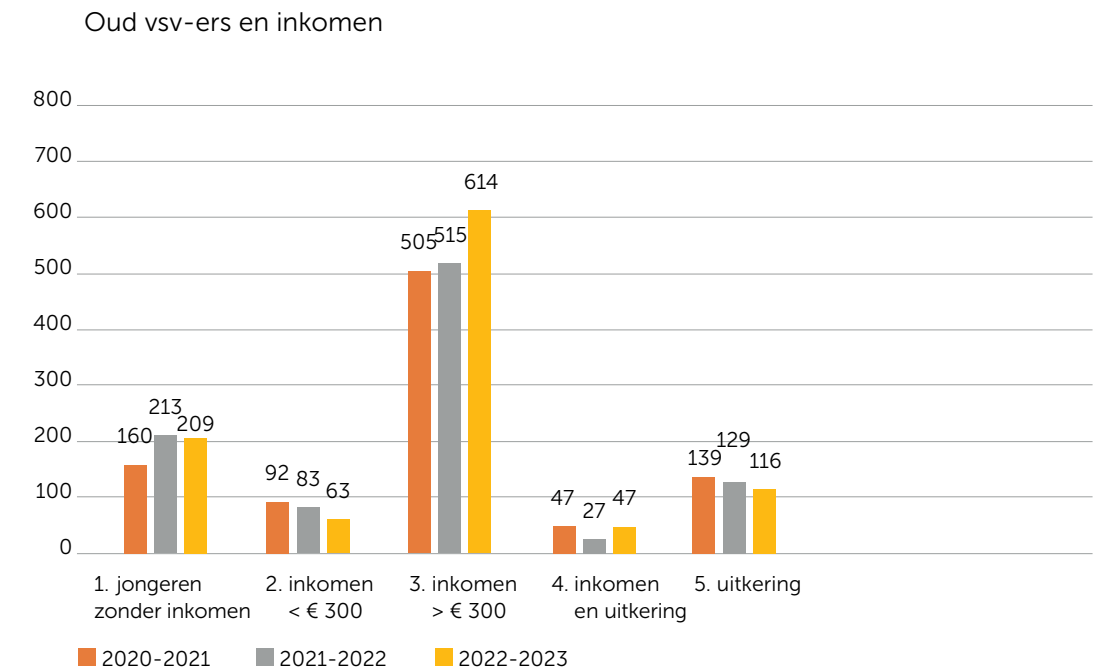
Het Inlichtingenbureau verdeelt de jongeren in 5 groepen:

- 1: jongeren zonder inkomen uit loondienst of uitkering.
- 2: ongeren met inkomen < 300 euro per maand
- 3: jongeren met inkomen > 300 euro per maand
- 4: jongeren met inkomen vanuit loondienst in combinatie met een uitkering (WW en werk of uitkering en werk)
- 5: jongeren met een uitkering

Terugkoppeling Inlichtingenbureau

Over de afgelopen schooljaren zien we de volgende aantallen:

Grafiek 9: Oud vsv-ers en inkomen over de afgelopen jaren

⁵ Meer informatie via <https://www.inlichtingenbureau.nl/>

* in 2022-2023 ging het in totaal om 1049 oud vsv-ers, in 2021-2022 ging het om 967 oud vsv-ers en in 2020-2021 om 943 oud vsv-ers.

We zien de afgelopen jaren steeds dat het grootste deel (rond de 75%) van de oud vsv-ers inkomen uit werk of uitkering heeft van meer dan 300 euro per maand (cat. 3 t/m 5). Over de meest recente groep (de 1.049 jongeren die in 2022-2023 zijn geanalyseerd) hebben 92 jongeren (12%) aangegeven dat ze weer ingeschreven staan bij een opleiding, 2 oud vsv-ers hebben hun startkwalificatie behaald.

Jongeren zonder (of met een heel klein) inkomen

Jongeren in categorie 1 en 2 hebben de meeste aandacht in dit project. Dit zijn jongeren waarover geen inkomen bekend is of jongeren met een klein inkomen (minder dan 300 euro per maand). Het ging in 2022-2023 om 272 jongeren. Deze zijn door het RMC benaderd en naar behoefte begeleid. Uiteindelijk heeft de helft een baan met inkomen boven de 300 euro per maand, waarvan een deel, 55 jongeren (20%), ZZP-er is geworden⁶, 14% is weer met een opleiding gestart, een zelfde percentage heeft zorgtaken of zit in een hulpverleningstraject. Bijna 20% is verhuisd of contact is niet gelukt.

2.6 Voortijdig schoolverlaters volgens DUO

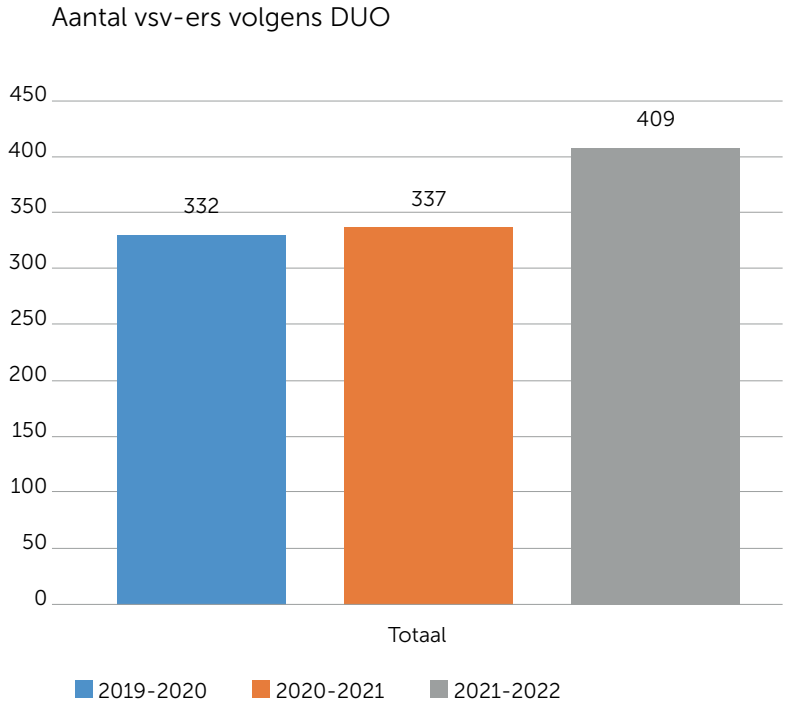
De consultants van het RMC registreren en begeleiden voortijdig schoolverlaters die gemeld worden bij het RMC. Zo kan het zijn dat een jongere gedurende het schooljaar voortijdig schoolverlater wordt, door het RMC benaderd en / of begeleid wordt, en uiteindelijk weer ingeschreven staat bij een opleiding voor 1 oktober van het volgende schooljaar. Voor het RMC is deze jongere een voortijdig schoolverlater, dus rapporteren we erover, maar voor DUO is het geen voortijdig schoolverlater, want weer ingeschreven in een opleiding. DUO registreert jaarlijks de jongeren die daadwerkelijk vsv-er zijn geworden. Dit zijn alle jongeren tussen de 12 en 23 jaar die in een lopend schooljaar zijn uitgevallen en zich niet voor 1 oktober van het nieuwe schooljaar hebben ingeschreven in het reguliere onderwijs (geregistreerd in BRON).

Om die reden kunnen de aantallen die DUO registreert en die RMC registreert afwijken van elkaar. DUO maakt pas in maart 2024 bekend wat de daadwerkelijke vsv-ers waren in schooljaar 2022-2023. Om die

⁶ Over de ZZP groep heeft het RMC wel een aantal zorgen. Deze jongeren werken vaak als pakketbezorger of in de bouw of in de zorg. Zeker in de zorg hebben ze niet altijd de vereiste diploma's. En de vraag is of deze jongeren goed weten wat het is om zzp-er te zijn, wat hun rechten en plichten zijn.

reden kunnen we deze gegevens niet opnemen in het jaarverslag. Zo gauw de aantallen in maart 2024 bekend zijn, zal het RMC een data analyse uitvoeren. Wel zijn aantallen vsv-ers bekend over voorgaande schooljaren:

Grafiek 10: Aantal vsv-ers volgens DUO over de afgelopen schooljaren

We zien een flinke toename van het aantal vsv-ers in 2021-2022; landelijk zien we dit ook. Belangrijke redenen zijn: na-ijl-effect van corona (jongeren bleven in coronatijd minder zitten of vielen niet uit, mochten door, maar redden het vervolgens toch niet), verkeerde studiekeuze, mentale problemen door strenge coronamaatregelen en aantrekkende arbeidsmarkt. De minister van OCW heeft een brief aan de Tweede Kamer gestuurd die gaat over de toename van de vsv-cijfers, de mogelijke oorzaken en extra maatregelen⁷.

⁷ file:///C:/Users/dutc/Downloads/Hoofdpijnen%20aanvalsplan%20voorkomen%20voortijdig%20schoolverlaten%20en%20begeleiden%20naar%20een%20kansrijke%20toekomst.pdf

2.7 Jongeren in een kwetsbare positie (JKP)

Het RMC krijgt jaarlijks via DUO zicht op het aantal jongeren in een kwetsbare positie (JKP). Dit zijn jongeren tot 23 jaar die vanuit:

- praktijkonderwijs (PRO) of
- voortgezet speciaal onderwijs (VSO) (profiel arbeidsmarkt en vervolgonderwijs) of
- vmbo-basisberoepsgerichte leerweg (VMBO-BB) of
- mbo niveau 1

uit het onderwijs zijn gestroomd of zijn doorgestroomd naar niveau 1 of niveau 2 in het daaropvolgende schooljaar. Jaarlijks gaat het voor de Vallei regio om 600 tot 700 jongeren. De lijst wordt elk jaar in november bekend gemaakt.

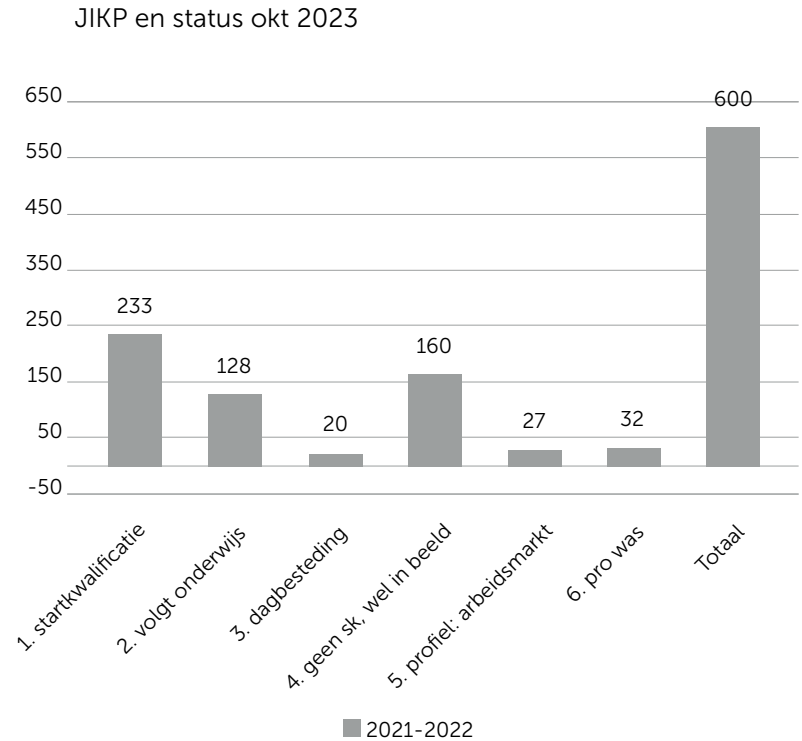
Een belangrijk doel van zicht op deze groep is jongeren in een kwetsbare positie helpen bij de overgang naar vervolgonderwijs of bij het vinden van een baan. Het ministerie van OCW wil voor jongeren in een kwetsbare positie de risico's op uitval beperken en passende begeleiding voor deze jongeren versterken. Sinds 1 januari 2017 hebben gemeenten daarom de taak om de doelgroep jongeren in een kwetsbare positie te volgen.

Deze taak is bij het RMC belegd. Per 1 januari 2019 is deze taak wettelijk verankerd.

Het RMC heeft deze jongeren in beeld en biedt waar nodig begeleiding. Verder is er aandacht voor deze groep in het VSV-programma 2021-2024 en is in 2021 in samenwerking met de Arbeidsmarktregio een regionale coördinator VSO/PRO aangesteld die samen met scholen kijkt waar ondersteuning in de overgang naar het vervolg nodig is.

Bij de opmaak van dit verslag waren de gegevens over schooljaar 2022-2023 nog niet bekend. We kunnen wel iets zeggen over de groep in het jaar daarvoor, schooljaar 2021-2022, als overstapper bekend stond. Dat waren er toen 636, waarvan er momenteel nog 600 in de Vallei regio wonen. Van deze jongeren is nagegaan wat hun status was in oktober 2023.

Grafiek 12: JKP-ers uit 2021-2022: wat doen ze nu?

Van de 600 jongeren heeft 60% een startkwalificatie of volgt onderwijs. 20 jongeren hebben dagbesteding. Van 160 (ruim een kwart) weten we dat ze geen startkwalificatie hebben. Deze jongeren zijn in beeld (geweest) bij het RMC. Het kan zijn dat een groot deel aan het werk is. Als we dat willen weten moeten we op individueel niveau een analyse uitvoeren. Voorstel is om dat niet voor deze lijst te doen, maar voor de meest recente lijst die er in november aankomt. Dan weten we wie de overstappers zijn in de zomer van 2023 en maken we een zelfde soort analyse.

De laatste twee groepen in de grafiek (5. profiel: arbeidsmarkt en 6. praktijkonderwijs was eindonderwijs) worden niet gemeld bij het RMC. Zij zijn geen doelgroep voor het RMC. Het kan zijn dat deze jongeren in beeld zijn bij de gemeente en / of opgenomen staan in het doelgroepenregister.

3. Doorkijk schooljaar 2023-2024

VSV Programma 2021-2024 en doorkijk naar volgende programma

In het VSV programma regio Vallei werken VO- en MBO scholen, gemeenten en arbeidsmarktregio samen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. In het programma 2021- 2024 zijn de volgende programmalijnen opgenomen:

1. Doorgaande leerlijn/ overstap VO-MBO
2. Preventie door vroeg signalering tot 18 jaar
3. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt (incl. JIKP/ oud VSV)

Voor iedere programmalijn zijn projectleiders aan de slag. Het VSV programma omvat een aantal vastere onderdelen zoals het monitoren van eventuele uitval van leerlingen in de overgang van VO naar MBO (digitale doorstroomdossier), een aantal regionale plusvoorzieningen waar jongeren terecht kunnen als ze (dreigen) uit (te) vallen, zoals Overstag, Comma, Aan de slag, Schakelroute, Doorstart en Praktijkleren. Hiernaast is er een pakket aan initiatieven om te voorkomen dat jongeren voortijdig hun school verlaten. Er wordt gewerkt aan het versterken van de M@zl aanpak, onderzoek ingezet naar peercoaching op het VO en MBO, ontwikkeling en start van een jobcoach voor VSO/PRO-jongeren, de ontwikkeling van heldere subsidieregels VSV en onderzoek naar voorspellers van voortijdig schooluitval.

In het afgelopen jaren is de samenwerking verder geïntensiveerd op bestuurlijk- en beleidsniveau tussen het VSV programma en RMC. Ontwikkelingen worden gedeeld, zoals het RMC/Kwalificatieplicht jaarverslag en de uitgevoerde verdieping hierop. Met de data wordt gezamenlijk gekeken hoe de cijfers kunnen worden geduid en welke actiepunten noodzakelijk zijn en door wie.

De samenwerking heeft geleid tot de totstandkoming van één website, in plaats van twee aparte websites. Op deze manier kunnen jongeren, ouders en professionals in de regio Vallei op één website terecht voor vragen maar vooral antwoorden ten aanzien van leerplicht, kwalificatieplicht, RMC, plusvoorzieningen en links naar het lokale/ regionale aanbod. Zie: <https://www.rmcdervallei.nl/>. Op verzoek van het veld is hiernaast ook een VSV nieuwsbrief gerealiseerd om zo alle betrokkenen blijvend te informeren over de laatste regionale ontwikkelingen.

Het Ministerie van OCW heeft aangegeven de huidige programmaperiode voor VSV en RMC te verlengen tot 1-8-2025 met behoud van de huidige financieringshoogte en voorwaarden. Om een nieuw VSV programma voor de regio Vallei te realiseren is een voorbereidingsgroep gestart met een vertegenwoordiging uit de betrokken sectoren. Doel is om een drietal interactieve bijeenkomsten in 2024 te organiseren om zo met input van de vele betrokkenen bij het voorkomen van schooluitval tot een nieuw VSV programma te komen.

Voor meer data en achtergrondinformatie, het Ministerie van OCW heeft een vsvdashboard gerealiseerd met de laatste cijfers: <https://informatieproducten.duo.rijkscloud.nl/public/dashboardvsvopen/>

Congruente regio

In de RMC regio Vallei werken de gemeenten Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen samen om voortijdig schooluitval te bestrijden. De regio sluit grotendeels aan bij de onderwijsregio OOGO, jeugdhulpregio FoodValley en Arbeidsmarktregio Foodvalley. Opvallend is hierbij dat in al deze samenwerkingen gemeente Barneveld een vaste partner is behalve bij RMC/VSV. Gemeente Barneveld valt qua RMC/VSV onder de regio Eem met als centrumgemeente Amersfoort.

Gemeente Barneveld heeft aangegeven graag te willen onderzoeken hoe zij kan aansluiten bij de VSV/ RMC regio Vallei. Afgelopen jaar zijn verkenningen gestart op ambtelijk niveau om in beeld te krijgen welke gevolgen dit heeft. Het streven is om gemeente Barneveld met ingang van de nieuwe VSV-programmaperiode aan te laten sluiten bij de regio Vallei (dus per 1-8-2025) zodat er een meer congruente regio gerealiseerd kan worden. Gezien de komst van nieuwe wetgeving “van school naar duurzaam werk” wordt het belang van een meer congruente regio alleen maar groter.

Verbinding met Arbeidsmarktregio FoodValley

Naast samenwerking tussen RMC en VSV is in 2023 ook de samenwerking geïntensiveerd met de Arbeidsmarktregio FoodValley. Allen staan voor eenzelfde doel, namelijk zorgen dat zo min mogelijk jongeren uitvallen en een passende plek vinden op de (beschermde en reguliere) arbeidsmarkt en samenleving. In 2022 is in opdracht van de Arbeidsmarktregio FoodValley een analyse uitgevoerd. Hieruit kwam de ambitie naar voren om meer te gaan werken vanuit één regionale opdracht, meer te investeren in preventie, fysieke plekken te realiseren waar jongeren terecht kunnen voor ondersteuning en een regionaal virtueel overzicht voor de Arbeidsmarktregio. Inmiddels is een adviesraad gestart met expertises en vertegenwoordiging van alle betrokken sectoren, waaronder RMC/VSV. Doel is de analyse omzetten naar een concreet plan om zo tot een integrale en sluitende aanpak te komen voor jongeren tussen de 12 en 27 jaar op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt in de regio FoodValley. De eerste schetsen zijn inmiddels besproken binnen de Arbeidsmarktregio en de VSV stuurgroep.

Nieuwe wetgeving per 1-8-2025

Het kabinet wil meer investeren om schooluitval tegen te gaan. Met ingang van 1 augustus 2025 zal een nieuwe wet worden ingevoerd “van school naar duurzaam werk”. Hieronder valt o.a. de uitbreiding van de RMC leeftijd naar 27 jaar waardoor een doorlopende begeleidingslijn ontstaat. Een oudere doelgroep betekent ook dat het nog belangrijker wordt om vanuit RMC de samenwerking aan te gaan met de Arbeidsmarktregio evenals de contacten met de afdelingen werk en inkomen van de verschillende gemeenten te versterken. Volgens de voorlopig verstrekte gegevens vanuit het Ministerie van OCW zal de regio Vallei extra middelen ontvangen om deze extra taak uit te voeren. Dit betekent een uitbreiding van formatie per 1-8-2025. Ook zal de naam RMC zal met ingang van 1-1-2024 worden gewijzigd naar “Doorstroompunt”, conform de landelijke lijn.

Dit is slechts een greep uit de landelijke wijzigingen die zijn aangekondigd. Hiernaast worden meer actiepunten ingezet die van invloed zijn op het werk van RMC (Doorstroompunt). Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/10/26/uitwerking-actieplan-voorkomen-voortijdig-schoolverlaten-en-begeleiden-naar-een-kansrijke-toekomst>

Oekraïense jongeren

In 2024 zullen na een periode van twee jaar taalonderwijs (ISK) gevolgd te hebben een flink deel van de jongeren van Oekraïense afkomst gaan instromen in het reguliere onderwijs. Dit zal in het po en vo zijn, maar ook in het mbo is verwachting. Bij evt. verzuim zal ook een beroep op het team van lpa's mbo en consultants RMC worden gedaan. We zijn ons daarvan bewust en bereiden ons daarop voor.

Conclusie

Het aantal meldingen van verzuim onder jongeren van 16 en 17 jaar in het MBO is ten opzichte van voorgaande jaren toegenomen. Weer wennen aan fysiek onderwijs en verkeerde studiekeuze lijken de belangrijkste redenen van die toename. Het aantal verzuimmeldingen onder jongeren van 18 jaar en ouder is ook toegenomen ten opzichte van de ‘coronajaren’, maar komt overeen met de aantallen in schooljaar 2019-2020. Het aantal voortijdig schoolverlaters die het RMC ziet schommelt al jaren rond de 700 jongeren. Velen van hen, rond de 80%, vindt de weg terug naar school of gaat aan het werk. Ook oud-vsv-ers en JIKP-ers zijn in beeld bij het RMC.

De wereld van VSV en RMC is constant in beweging. Nieuwe ontwikkelingen zijn gaande of komen eraan. Vanuit onze subregio sluiten we aan, ondernemen we acties. Doel blijft zoveel mogelijk jongeren richting een startkwalificatie of de best mogelijke plek in de samenleving voor ze. Dat kunnen we niet alleen, daar hebben we onze partners, vooral onderwijs en gemeenten, voor nodig. Elke dag weer proberen we dat met elkaar te doen.

Wilt u meer weten over het RMC in de regio Vallei?
Neem dan contact met ons op.

T. (0318) - 538 940
E-mailadres: info@leerlingenvallei.nl

Colofon:

Uitgave: Kwalificatieplicht en RMC 2022-2023 is gemaakt
namens de gemeenten in RMC regio Vallei: Ede, Renswoude, Rhenen,
Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen

Grafisch ontwerp en vormgeving:
gemeente Ede